

Budgetförutsättningar 2014

Här lämnas information om allmänna förutsättningar inför arbetet med budgeten för 2014. I bilaga 1 finns en kalender med viktiga datum. De nyheter som har betydelse för budgeten 2014 är bland annat:

- Löpande uppdatering av prognos för avgiftsutvecklingen
- Utveckling av avgiftssimuleringsmodellen
- Ny mall för beräkning av gemensam administration för bland annat Serviceverksamheten
- Verksamhetsindelning
- Förändringar i PO-pålägget
- K3 – information inför budget 2014

Aktuell information publiceras löpande på Svenska kyrkans intranät under Verksamhetsstöd/Ekonomi och finans.

Svenska kyrkans intranät – Ekonomi och finans

Bilaga 1: Kalender med viktiga datum.

Handläggare:

Ekonom Ann Margaret Dahlström, tel. 018-16 96 73
annmargaret.dahlstrom@svenskakyrkan.se

Ekonom Sari Seppäläinen, tel. 018-16 94 14
sari.seppalainen@svenskakyrkan.se

Ekonom Liselotte Ågren, tel. 018-16 96 76
liselotte.agren@svenskakyrkan.se

Avtalssekreterare Birgitta Brandsjö, tel. 08- 737 72 09
(Personal- och pensionskostnader)
birgitta.brandsjo@svenskakyrkan.se

Ekonom Jan Östlund, tel. 018-16 95 40
(Avgiftssimuleringsmodellen)
jan.ostlund@svenskakyrkan.se

Innehållsförteckning	Sid.
1 Kyrko- och begravningsavgift 2014–2018	3
2 Verksamhetsindelning	7
3 Inflation samt räntor och internräntesatser	8
4 Löneutveckling	10
5 Personalkostnader	11
6 Särredovisning av begravningsverksamheten	14
7 Direktavskrivning	18
8 MBL-förhandling av budgeten	18
9 Bidrag att söka	18
10 Kyrko- och begravningsavgift, beslut och registrering	20
11 Övrigt att tänka på i budgetarbetet	20
12 K3 – information inför budget 2014	22

Bilaga: Viktiga datum 2013–2014

Allmänna budgetförutsättningar 2014

Här lämnas information om allmänna förutsättningar inför arbetet med budgeten för 2014. I bilaga 1 finns en kalender med viktiga datum. De nyheter som har betydelse för budgetarbetet 2014 är bland annat:

- Löpande uppdatering av prognos för avgiftsutvecklingen
- Utveckling av avgiftssimuleringsmodellen
- Ny mall för beräkning av gemensam administration för bland annat Serviceverksamheten
- Verksamhetsindelning
- Förändringar i PO-pålägget
- K3 – information inför budget 2014

Webbplats – Svenska kyrkans intranät

Aktuell information publiceras löpande på Svenska kyrkans intranät under Verksamhetsstöd/[Ekonomi och finans](#).

Under [Hjälpdokument till budgetarbetet – Svenska kyrkan intranät – Ekonomi och finans](#) finns Avgiftssimulering budget 2014 och andra hjälpdokument.

På Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations webbplats

www.svenskakyrkan.se/arbetsgivare under Informationsmaterial finns länk till Observera och under Ekonomi & Kyrkorätt, längst ner till höger på sidan, finns länk till gamla Förbundsinfo.

Mervärdesskatt för ideell sektor – en pågående process

Det svenska momsundantaget för ideell sektor har stöd i EU-parlamentet. EU-kommissionen har dock hittills sagt nej till momsfriheten för ideell sektor.

Frågan om momsundantaget för Sveriges del är dock inte avgjord ännu. Förslaget till förändringen av momssystemet ska behandlas vidare och det finns därmed fortfarande möjlighet att påverka det slutgiltiga beslutet.

Då inga beslut för regeringen har fattats kan eventuella konsekvenser för 2014 ej fastställas.

Mer information kommer att publiceras när nya uppgifter om hantering av mervärdesskatt finns.

1 Kyrko- och begravningsavgift 2014–2018

Budget för 2014

Under år 2014 erhåller församlingar och samfälligheter kyrko- och begravningsavgift på grundval av 2013 års taxering (den kommunalt beskattningsbara inkomsten för inkomståret 2012). Avgiften som erhålls avser ett beräknat förskott för 2014 samt slutavräkning för 2012.

Simuleringsmodell – beräkning och simulering av kyrko- och begravningsavgift samt eget kapital

Många församlingar/samfälligheter har behov av att påbörja avgiftssimuleringen redan före publiceringen av Skatteverkets första prognoser. Det underlag som finns

tillgängligt före augusti 2013 är utfallet av inkomståret 2011 (taxeringsår 2012). På Svenska kyrkans intranät under Verksamhetsstöd/Ekonomi och finans/Mallar och Blanketter [Hjälpdokument till budgetarbetet – Svenska kyrkan intranät – Ekonomi och finans](#) finns en simuleringsmall för beräkning och simulering av kyrko- och begravningsavgift för åren 2014–2018.

Simuleringsmodellen kommer som tidigare att presenteras i två olika versioner. Den första versionen, vårversionen, finns tillgänglig *fram till* att Skatteverket presenterar det första preliminära taxeringsutfallet i början av augusti. Den andra versionen, höstversionen, gäller *från och med* att Skatteverket presenterat nämnda taxeringsutfall. Den första versionen förutsätter att grunddata till simuleringen hämtas från både den definitiva resultaträkningen för 2013 och KOB-rapporterna Indata och Historik för avgiftssimulering, medan all indata till simuleringen i den andra versionen finns i KOB-rapporten Indata och Historik. I vårversionen av mallen sker en automatisk uppräknings av senast kända avgiftsunderlag men lokala justeringar bör göras. I den andra versionen hämtas nya indatafiler från KOB-rapporten i takt med att Skatteverket lämnar sina prognoser. För varje ny prognos från Skatteverket skapas uppdatering i rapporten.

Den första versionen av simuleringsmodellen kommer att stängas ner efter att Skatteverket presenterat sin första prognos.

Läs noga igenom instruktionerna för avgiftssimuleringen under fliken "Läs detta" innan arbetet med simuleringen påbörjas.

Skatteverkets prognoser utgörs av registrerat deklarationsmaterial. Därutöver görs en uppskattning av värdet för ännu ej inkomna deklarationer. Vidare görs även justeringar för deklarationer som kraftigt avviker från till exempel kontrolluppgiften. Deklarationer som uppvisar extremt höga värden och som därmed justerats ned i prognosen, redovisas separat. Med deklarationer med extrema värden avses sådana som visar att den slutliga skatten överstiger Skatteverkets egna noteringar om inkomstskatt, skatt på reavinst och förmögenhetsskatt med mer än två miljoner kronor. Genom denna information ges en fingervisning om osäkerheten i prognosen för er församling, samfällighet eller ert stift.

Integrerad långtidsprognos över eget kapital

För att underlätta det strategiska och långsiktiga budgetarbetet är långtidsprognosmodellen för simulering av eget kapital integrerad med avgiftssimuleringsmodellen. Simulering av eget kapital förutsätter att avgiftssimulering först gjorts. Många uppgifter behöver dock endast fyllas i på ett ställe.

Långtidsprognosen utgår från senast fastställda balans- och resultaträkning men ska kompletteras med ett antal lokala antaganden om bland annat avgiftsutveckling, kostnadsutveckling, antal anställda, löneökningstakt, räntesatser, större investeringar och/eller underhållsåtgärder med mera. Genom dessa antaganden görs en prognos över hur det egna kapitalet förändras under de kommande fjorton åren. Det framgår även hur likviditeten påverkas av olika beslut.

Långtidsprognosen kan med fördel användas i arbetet med omprövning av målkapitalet.

Modellen ger möjlighet till simulering av olika antaganden såsom:

Hur påverkas det egna kapitalet och likviditeten...

- ... om antalet medlemmar minskar snabbare än nuvarande prognos?
- ... om vi får ökad inflyttning?
- ... om vi flyttar fram den stora kyrkorenoeringen två år?
- ... om vi höjer/sänker kyrkoavgiften?

- ... om räntorna tredubblas?
- ... om vi ökar/minskar antalet anställda?
- ... om vi lånar till investeringen i stället för att använda egna pengar?
- ... om vi tvingas göra ett akut, ej budgeterat, kostsamt fastighetsunderhåll?
- ... om vi köper/säljer en fastighet?
- ... om vi använder ändamålsbestämda medel/församlingskyrkas fastighetsfond istället för kyrkoavgiften till investering/underhåll?
- ... om vi ökar/minskar amorteringstakten på våra lån?
- ... om vi leasar maskiner/inventarier istället för att köpa dem?
- ... om vi bygger ny/nytt kyrka/församlingshem/ekonomibyggnad?

Uppdatering av avgiftsunderlagets utveckling

De uppgifter som presenteras om avgiftsunderlagets utveckling hämtas från Sveriges kommuner och landsting (SKL). Dessa prognoser uppdateras löpande. Uppdatering av simuleringsmodellen kommer att göras när SKL lämnat ny prognos. Datum för vilken prognos som används kommer att framgå. Nästa prognos kommer att presenteras den 24 april 2013 och därefter uppdateras även avgiftssimuleringsmodellen. Tänk på att ladda ner den nya versionen när den publiceras för att få med den senaste och mesta aktuella prognosen från SKL.

Varje gång Skatteverket lämnar en ny prognos under hösten uppdateras indatarapporten, som hämtas från KOB med varje församlings/samfällighets unika avgiftsunderlag, med det senaste aktuella avgiftsunderlaget. Det är viktigt att alltid använda den senast publicerade indatarapporten för att få en så aktuell prognos som möjligt.

Tabell 1 – Förändring av skatteunderlaget budgetåren 2014 – 2018 (SKL februari 2013)

In-komst-år	Taxerings-år	Budget-år	Förändring av skatteunderlag	Specifikation av förändring av skatteunderlaget			
				Egentlig förändring	Regeländring	Justering p.g.a. generationsväxling samt utträden	Beräknad förändring av avgiftsunderlaget för kyrkoavgift
2012	2013	2014	4,1 %	4,1 %	0,0 %	-2,0 %	2,1 %
2013	2014	2015	3,3* %	3,5 %	0,2 %	-2,0 %	1,3 %
2014	2015	2016	3,3 %	3,3 %	0,0 %	-2,0 %	1,3 %
2015	2016	2017	4,1 %	4,1 %	0,0 %	-2,0 %	2,1 %
2016	2017	2018	4,7 %	4,7 %	0,0 %	-2,0 %	2,7 %

De procentuella förändringarna anger förändring i förhållande till föregående år

* För 2013 ingår regeringens förslag om höjning av grundavdraget för pensionärer vilket minskar skatteunderlaget med 0,2 procent.

Förändring av skatteunderlaget

Tabell 1, som visar ett riksgenomsnitt av den förväntade förändringen av skatteunderlaget, det vill säga det underlag som kyrko- och begravningsavgiften baseras på, grundar sig på SKL:s prognos från februari 2013

Konjunkturen och dess påverkan på kyrkans ekonomi har en eftersläpning på två år. Detta beror på den princip för förskott och slutavräkning som tillämpas i samband med Skatteverkets uppbörd av kyrkoavgift från Svenska kyrkans medlemmar.

Egen bedömning

Avgiftsunderlaget för tillhöriga ökar i mindre omfattning än för övriga. Förklaringen till detta är huvudsakligen generationsväxling samt utträden. De flesta församlingar bör justera ökningstakten på avgiftsunderlaget med hänsyn taget till lokala förhållanden. Minskningen bör normalt ligga i intervallet 0,5–2,5 procent. I tabellen har en justering gjorts med -2,0 procent. På riksnivå var ökningstakten för tillhöriga ca 1,9 procent lägre än ökningen av det totala beskattningsunderlaget för inkomståret 2011.

Tidigare års utfall är viktiga att känna till för att kunna prognostisera framåt. Särskilt viktigt är det att veta hur den egna församlingens/samfällighetens avgiftsunderlagsutveckling förhåller sig till riksgenomsnittet. Genom att ta fram den historiska differensen kan antaganden göras om framtiden. Förhållandet mellan riksgenomsnittet och den egna utvecklingen brukar inte variera stort mellan åren om det inte skett större strukturella förändringar i församlingen/samfälligheten.

Lokala omständigheter såsom låg/hög skattekraft, åldersstruktur, sysselsättning och/eller in- och utflyttning gör att spridningen av ökningstakten på avgiftsunderlaget är stor jämfört med riksgenomsnittet.

KOB-rapporten "Historik avgiftssimulering" kan hämtas i KOB systemet under menyn Rapporter, rapportgrupp Avgifter och utjämning. I den hämtas historisk data per automatik för respektive enhet. Rapporten visar avgiftsunderlagets utveckling för den egna enheten samt utvecklingen vad gäller antalet medlemmar och folkmängden för den egna enheten.

Avgiftsunderlaget för begravningsavgiften påverkas inte av utträden och generationsväxling och kan därför räknas upp enligt SKL:s prognos, med justeringar för lokala förhållanden.

Taxeringsutfall tidigare år

Tidigare års taxeringsutfall finns tillgängligt på Skatteverkets hemsida. (Finns även i Historik rapporten).

Specifikation av förändring av skatteunderlag

Egentlig förändring av skatteunderlaget

Med egentlig förändring avses den ökning av skatteunderlaget som skulle ha skett om inga statliga regeländringar införts. Den egentliga förändringen av skatteunderlaget beror således på konjunkturförändringar, såsom löneutveckling och förändring av antal personer i arbete.

Förändring på grund av regeländring

Regeländringar innebär att staten beslutar om förändring i regelverket som påverkar den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

2 Verksamhetsindelning

Ikraftträdande samt övergångsperiod

Modellen har kunnat tillämpas sedan budget 2012 och kommer att gälla fullt ut från och med budget och räkenskapsår 2014 (inrapporteringsår 2015).

Tvingande?

Modellen är ett stöd för församlingens/samfällighetens internredovisning. Varje enhet väljer själv sin struktur för internredovisning. Inhämtning av den ekonomiska redogörelsen, som bland annat ligger till grund för det kyrkliga utjämningsystemet, kommer dock från 2015 att vara baserad på den indelning som presenteras i modellen.

Krympande ekonomi kräver bättre beslutsunderlag

Svenska kyrkan står inför en framtid som innebär minskade intäkter och ökade kostnader samt högre krav, både internt och externt, avseende redovisning. Församlingar och samfälligheter kommer att ställas inför allt mer omfattande prioriteringskrav. För att kunna ta beslut krävs goda beslutsunderlag.

Kyrkoordningen ställer krav på god ekonomisk hushållning, vilket innebär ett ansvarsfullt förvaltande av församlingens tillgångar och resurser. Detta kräver långsiktighet, ett strukturerat styrelsearbete och goda beslutsunderlag. Den nya driftredovisningen, enligt Modell för verksamhetsindelning 2011, är ett uppdaterat verktyg för att underlätta uppföljning och analys av verksamhet och ekonomi som är mer anpassat utifrån Kyrkoordningen och den verksamhet som bedrivs i Svenska kyrkans församlingar än tidigare modell.

Förändringar i modellen

Den nya modellen lyfter upp den grundläggande uppgiften som huvudsakligt uppdrag och övrig verksamhet som stöd eller komplement till denna. Detta görs för att betona Svenska kyrkans uppdrag och särdrag. Genom denna förändring beskrivs församlingens verksamhet enligt samma uppställning som församlingsinstruktionen har och såsom verksamheten bedrivs. Den ekonomiska kartan ritas med andra ord om för att stämma med verkligheten.

Nyttan

Inför beslut om prioriteringar och omfördelningar är det av stor vikt att de resurser som krävs, och därmed kostnaderna, för en väl fungerande verksamhet redovisas. Genom att tydligt redovisa den samlade kostnaden för en verksamhet skapas bättre underlag för uppföljning, utvärdering och prioriteringar samt inför beslut om förändringar.

Att tänka på i budgetarbetet – verksamhetens ska mätas, inte individen

Syftet med fördelning av arbetstiden är att få en bild över hur personalresurserna fördelas mellan olika verksamheter och hur detta står i proportion till mål, riktlinjer och prioriteringar.

Modellen bygger därför på att en fördelning av personalkostnaderna görs. För detta förutsätts att varje medarbetare gör en tidsbudget – en uppskattning av hur den egna arbetstiden fördelas inom den struktur för modellen som lokalt fastställts. Syftet är inte att mäta den individuella arbetsinsatsen utan att få en uppfattning om hur mycket resurser, och därmed kostnader, som krävs för verksamheten. Bedömning av den enskilde medarbetarens arbetsinsats sker inom ramen för arbetsledningen, inte genom internredovisning.

Planeringsprocessen

Implementeringen av driftredovisning enligt denna modell sker inom ramen för kyrkoherdens operativa ledningsansvar. Kyrkoherde bör, i samråd med ekonom, planera införandeprocessen; i vilken ordning införandet ska ske, hur arbetet med upprättandet och sammanställning ska genomföras, och så vidare.

Den införandemodell som de flesta enheter tillämpat bygger på att en mindre grupp, ofta bestående av kyrkoherde och ekonom, utarbetar en struktur som där- efter förankras i de olika arbetsgrupperna och där synpunkter och reflektioner kan fångas upp. Hur verksamheten definieras är dock en arbetsledningsfråga och när det gäller den grundläggande uppgiften även en ämbetsfråga. När strukturen är fastställd, exempelvis gällande hur hög detaljeringsnivå den lokala verksamhetsindelningen ska ha, kompletteras processen med tidsbudgetarbetet. I flerpastoratsamfälligheter bör samråd ske mellan samfällighetens kansli, kyrkonämnden/ indelningsändrades au och kyrkoherdarna.

Förändringar i ekonomisk redogörelse

Den ekonomiska redogörelsens avsnitt om driftredovisningen har byggts om i enlighet med den nya modellen (se Modell för verksamhetsindelning 2011, kapitel 5.1, sid 16–17). Numera ingår även de interna posterna samt de finansiella posterna i driftredovisningen.

Information, anvisningar, rådgivning och utbildning

Kyrkokansliet hanterar frågor om information, anvisningar, rådgivning och utbildning i verksamhetsindelning och övriga ekonomifrågor genom Enheten för kyrklig ekonomi. Kompletterande information, blanketter och mallar samt information om utbildningar finns under Ekonomi och finans på intranätet.

3 Inflation samt räntor och internräntesatser

Inflation

I januari 2013 var inflationstakten 0,0 procent. Från december 2012 till januari 2013 sjönk inflationstakten, det vill säga förändringen i konsumentprisindex (KPI) med i genomsnitt 0,8 procent. Om man mäter inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändringar (KPIF) blev inflationen 1,0 procent i januari.

Målet för penningpolitiken är enligt riksbankslagen att ”upprätthålla ett fast penningvärde”. Riksbankens tolkning av detta mål är att inflationen ska vara låg och stabil. Mer precist är Riksbankens mål att hålla inflationen kring 2 procent per år.

Tillväxten i svensk ekonomi är fortsatt svag och inflationstrycket är lågt. Detta beror på tidigare förstärkning av kronan, låg ökningstakt i priset på importerade varor och ett lågt resursutnyttjande i svensk ekonomi. Den svenska ekonomin påverkas i stor utsträckning av utvecklingen i omvärlden, inte minst i euroområdet. Enligt riksbanken finns det gradvis ljusare konjunkturutsikter i Sverige genom att osäkerheten bland företag och hushåll har avtagit den senaste tiden. I takt med att den svenska konjunkturen förstärks stiger resursutnyttjandet och löneökningarna.

Enligt riksbanken beräknas den årliga KPI-förändringen vara 2,1 procent 2014 (årsgenomsnitt). KPIF beräknas ligga runt 1 procent under 2013 och sedan stiga och vara nära 2 procent från mitten av 2014 och framåt. KPI-inflationen beräknas stiga mer än KPIF-inflationen från 2014 och framåt. Ökningstakten i KPI väntas uppgå till drygt 2,5 procent 2015.

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) beräknas KPI öka med 1,4 procent under 2014, 2,1 procent år 2015 och 2,6 procent år 2016. SKL räknar med en viss sysselsättningsuppgång under 2014 som förstärks 2015 och 2016. Enligt prognosen kommer löne- och prisökningstakten att öka i takt med att resursutnyttjandet stiger.

Konsumentprisindex (KPI) är det mest använda måttet för prisutveckling och används bland annat som inflationsmått och vid avtalsreglering. KPI avser att visa hur konsumentpriserna i genomsnitt utvecklar sig för hela den privata inhemska konsumtionen, de priser konsumenterna faktiskt betalar. Måttet kan användas som vägledning vid uppräkningsav det allmänna kostnadsläget för kommande år. På grund av höjda el- och energipriser kan uppvärmningskostnader behöva räknas upp med en högre procentsats än KPI.

Reporäntan

Reporäntan är 1,0 procent i mars 2013. Den låga räntan ger stöd åt konjunkturen så att inflationen stiger mot målet 2 procent. Enligt Riksbankens prognos kommer reporäntan att väntas vara kvar på denna nivå i ungefär ett år. Enligt riksbankens prognos väntas reporäntan ha höjts till 2,7 procent fram till inledningen av 2016.

Internräntesatser 2014

Sedan 2008 är de olika internräntesatserna för materiella anläggningstillgångar, gravskötselsskuld samt begravningsverksamhetens ackumulerade resultat samordnade. Den referensränta som gäller är den genomsnittliga reporäntan för respektive år. Valet av referensränta medför att den exakta räntan inte kan fastställas förrän den 1 januari året efter verksamhetsårets utgång. I budgetsammanhang rekommenderas normalt den senaste kända fastställda reporäntan. Ränteberäkningen kommer därmed inte att uppgå till samma belopp i budget och årsredovisning.

Med beaktande av riksbankens uttalanden och prognoser rekommenderas att den genomsnittliga reporäntan beräknas till 1,5 procent. Detta innebär ett intervall mellan 1,25 procent och 1,75 procent beroende på om det är in- eller utlåningsränta som ska beräknas. En egen bedömning kan göras.

Huvudmän med extern upplåning kan använda sig av faktisk räntesats för den externa upplåningen.

Vad ska ränteberäknas?

Församlingar och samfälligheter som är huvudmän är skyldiga att förse begravningsverksamheten med de anläggningstillgångar (byggnader, maskiner, verktyg) som behövs för att utföra den verksamhet som framgår av begravningslagen (1990:1144). Huvudmannen får ersättning genom att begravningsverksamheten belastas med kostnader för avskrivningar och för internränta på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Internräntan beräknas på anläggningstillgångarnas utgående bokförda värde, det vill säga efter budgetårets avskrivningar. Om församlingen/samfälligheten har en anläggningstillgång som finns bokförd som pågående arbete vid budgetårets slut, ska även denna tillgång vara med vid internränteberäkningen.

I de fall det är uppenbart oskäligt att begravningsverksamheten ska betala internränta på en viss anläggningstillgång under ett helt år, kan räntan istället beräknas månadsvis. En sådan metod kan till exempel vara lämplig om församlingen/samfälligheten gjort en mycket stor investering i slutet av året. I de fall avskrivningar görs månadsvis kan även en månatlig internränteberäkning ske.

Begravningsverksamhetens del av gravskötselskulden ränteberäknas efter avräkning av årets skötselavgifter.

Serviceverksamhetens fasttidsavtal över tre år samt vilande fasttidsavtal ska uppräknas med uppräkningsfaktor som ska motsvara den genomsnittliga reporäntan utan räntegap. Om den rekommenderade prognostiserade genomsnittliga reporäntan används så uppgår den budgeterade uppräkningsfaktorn till 1,5 procent.

Ränteberäkning av begravningsverksamhetens ackumulerade resultat sker efter fördelning av den gemensamma administrationen och är begravningsverksamhetens sista transaktion för året. Som beräkningsgrund används ett genomsnitt av det ingående och utgående ackumulerade resultatet.

Sammanfattning

- Utlåning: När församlingen lånar kapital till begravningsverksamheten används en räntesats motsvarande genomsnittlig reporänta + 0,25 procentenheter. (Används till internränta på anläggningstillgångar och ackumulerade underskott i begravningsverksamheten).
- Inlåning: När församlingen lånar kapital från begravningsverksamheten används en räntesats motsvarande genomsnittlig reporänta – 0,25 procentenheter. (Används till internränta på gravskötselskulden och ackumulerade överskott i begravningsverksamheten).

4 Löneutveckling

Allmänt

Under 2013 väntas drygt 500 löneavtal för ungefär 2,5 miljoner arbetstagare att slutas. De största avtalen – inom industrin, handeln och kommunerna – beräknas vara klara före sista mars. Industriavtalet antas, precis som tidigare, bli normerande för övriga avtalsområden. I de flesta prognoser bedöms lönerna i hela ekonomin öka med 2,8 procent 2013. Under 2014 och 2015 bedöms konjunkturen gradvis förbättras, vilket medför att löneökningstakten stiger.

Den kyrkliga avtalsrörelsen

Nuvarande överenskommelse om lön för anställda inom Svenska kyrkan gäller till och med den sista mars i år.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation tecknar kollektivavtal som berör 22 000 anställda och 740 arbetsgivare i Svenska kyrkan. Förhandlingarna av det avtal som ska gälla från och med den 1 april har nyligen startat och därför lämnas endast allmänna bedömningar kring löneutvecklingen.

Lönekostnaderna ska budgeteras enligt försiktighetsprincipen och med denna utgångspunkt torde löneökningarna budgeteras till 2,5–3 procent.

Vid bedömning av löneökningen i den enskilda församlingen/samfälligheten kan justeringar behöva göras beroende på lokala omständigheter, till exempel löneglidning eller lönejusteringar av osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män efter en lönekartläggning. En jämförelse av den egna löneutvecklingen de senaste åren med motsvarande löneökning för riket kan ge vägledning.

Mera information om avtalsrörelsen kommer att publiceras på Arbetsgivarorganisationens hemsida.

5 Personalomkostnader

Lagstadgade sociala avgifter

Arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt

Lag om sociala avgifter reglerar vilka arbetsgivaravgifter som arbetsgivaren ska betala till staten. De lagstadgade sociala avgifterna uppgår 2013 till 31,42 procent och några förändringar för 2014 är ännu inte aviserade. Normalt beräknas sociala avgifter på hela lönesumman.

Arbetstagare födda 1938–1948

I det statliga pensionssystemet finns ingen övre åldersgräns för intjänande av pensionsrätt. Även inkomster efter fyllda 65 år är pensionsgrundande till allmän pension. För de som är födda 1938 till 1948 betalas bara ålderspensionsavgift som uppgår till 10,21 procent. Den redovisas och betalas på samma sätt som den vanliga arbetsgivaravgiften.

Enligt Lagen om anställningsskydd har en arbetstagare rätt att behålla sin anställning till 67 års ålder.

Särskilt om arbetstagare och förtroendevalda födda 1937 och tidigare

För arbetstagare och förtroendevalda som är födda 1937 och tidigare betalas varken löneskatt eller ålderspensionsavgift eftersom dessa inkomster inte är pensionsgrundande.

Arbetstagare som vid årets ingång inte fyllt 26 år, det vill säga födda 1989 eller senare

För arbetstagare som den 1 jan 2014 inte fyllt 26 (födda 1989) år blir arbetsgivaravgiften 15,49 procent och består av ålderspensionsavgift och en fjärdedel av övriga sociala avgifter.

Avtalsenliga avgifter

Observera att uppgifterna avseende de avtalsenliga avgifterna till stora delar är preliminära och kan komma att ändras. För senast publicerade information hänvisas till arbetsgivarorganisationens webbplats.

Förtroendevalda och uppdragstagare

För förtroendevalda och uppdragstagare¹ begränsas arbetsgivaravgifterna till de lagstadgade avgifterna enligt ovan.

¹ För ett uppdragstagarförhållande gäller att arbetsgivaren inte utövar direkt ledning och kontroll i fråga om tid, plats och sättet att utföra arbetsuppgifter. Arbetet som utförs är av kortvarig karaktär. Ersättningen inkluderar kostnader för verktyg och material, till exempel till en solistmusiker som framför sin konsert med eget instrument. Ytterligare exempel på uppdragstagare är förtroendevalda, såväl ordförande som ledamot i kyrkliga styrelser och nämnder.

För ett arbetstagarförhållande gäller att arbete utförs för arbetsgivare som utövar ledning och kontroll i fråga om tid, plats och sättet att utföra arbetsuppgifter. Arbetet kan vara varaktigt eller ha kortvarig karaktär. Lön kan utbetalas per timme eller för kalendermånad. Exempel är kyrkomusiker som arbetar vid en enstaka förrättning eller gudstjänst.

En helhetsbedömning måste göras i varje enskilt fall.

Anställda inklusive timavlönade

Försäkringar

För anställda under 66 år tillkommer avgifter för avtalsenliga försäkringar. Dessa är:

- *Avtalsgruppsjukförsäkringen* (AGS-KL), utgör ett komplement till sjukpenning och sjukersättning/aktivitetsersättning. Premien beräknas på den totala lönesumman för samtliga anställda.
- *Trygghetsförsäkring vid arbetsskada* (TFA-KL), lämnar ersättning vid olycksfall i arbetet (även färd till och från arbetet) samt arbetsrelaterad sjukdom. Premien beräknas på den totala lönesumman för samtliga anställda. Premien sänktes till 0,01 2013 och antas vara på samma nivå 2014.
- *Tjänstegrupplivförsäkring* (TGL-KL), lämnar ersättning till efterlevande vid dödsfall. Denna premie faktureras utifrån en prognostiserad uppskrivning av tidigare års lönesumma. Någon avräkning sker inte då den fakturerade premien är definitiv.
- *Omställningsavtalet* ger stöd, och i vissa fall ekonomisk ersättning, till arbetstagare som sägs upp på grund av arbetsbrist. Premien är beslutad till 0,1 procent av lönesumman för samtliga anställda för 2014.

FORA Försäkringscentral (FORA) administrerar de avtalsenliga försäkringarna ovan, med undantag för tjänstegrupplivförsäkringen (TGL-KL) som administreras av KPA och omställningsavtalet som administreras av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. FORA fakturerar en preliminär årspremie baserad på en prognostiserad uppskrivning av tidigare års lönesumma. Den preliminära årspremien är uppdelad på sex betalningstillfällen per år. I mitten av varje jämn månad skickar FORA en delfaktura på årsbeloppet. På fakturan anges även årets övriga betalningstillfällen med årsbelopp. Är den beräknade årspremien lägre än 10 procent av prisbasbeloppet (4 450 kronor för 2013) faktureras hela beloppet på årets första faktura.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation använder samma underlag för avgiften till omställningsavtalet som används för riskförsäkringen till pensionskassan och fakturering sker årligen i efterskott i mars månad.

Pensionsavgifter – KAP-KL Svenska kyrkan

Sedan 2006 gäller tjänstepensionsavtalet KAP-KL Svenska kyrkan. Avtalet överensstämmer till stora delar med kommunernas och landstingens avtal KAP-KL.

KAP-KL avtalet innehåller avgiftsbestämd pension, förmånsbestämd pension, efterlevandepension samt möjlighet till pension enligt överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagare.

Avgiftsbestämd ålderspension

Den avgiftsbestämda pensionsavgiften betalas med samma procentsats på *hela* lönen för *alla* anställda. Avgiftsbestämd pension tjänas in från och med månaden efter arbetstagaren fyller 21 år. Kostnaden för den avgiftsbestämda pensionen är 4,5 procent för 2014. Detta innebär att alla anställda har samma avgift under taket 7,5 inkomstbasbelopp men de gamla övergångsbestämmelserna gäller för anställda födda före 1947. Bestämmelserna innebär att de som är födda före 1947 och har

inkomster över taket har en avgift mellan 1,1 procent och 2,1 procent på den delen av inkomsterna. Avgifterna under tak varierar mellan 3,5 och 4,5 procent.

Kostnaden för den avgiftsbestämda pensionen är underlag för särskild löneskatt.

Avgiftsbefrielseförsäkringen

Avgiftsbefrielseförsäkringen är en del av pensionsavtalet men hanteras inte av Pensionskassan utan av FORA. Försäkringen övertar arbetsgivarens inbetalning av pensionsavgift för den avgiftsbestämda ålderspensionen för anställd som beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Premien sänktes till 0 procent 2013 och beräknas vara på samma nivå 2014. Premien beräknas på lönesumman för samtliga anställda på lönedelar upp till 7,5 prisbasbelopp.

Kostnaden för avgiftsbefrielseförsäkringen är underlag för särskild löneskatt.

Efterlevandepension

Kostnaden för riskförsäkringen (efterlevandepensionen) är 1,4 procent av den totala lönesumman och *är underlag för särskild löneskatt*. I riskförsäkringspremien ingår en avgift för en värdesäkringsfond samt avgift till premiekapningen se nedan under förmånsbestämd pension.

Förmånsbestämd ålderspension – FÅP

Den förmånsbestämda pensionen tjänas in av anställda med löner över 7,5 inkomstbasbelopp från och med 28 år till och med 65 års ålder. 2013 tjänar anställda med pensionsgrundande lön över 35 375 kronor i månaden in förmånsbestämd pension. Ersättningar som semesterersättning och övertidsersättning räknas in i den pensionsgrundande lönen.

Den förmånsbestämda ålderspensionen är oantastbar vilket innebär att den ska försäkras hos Kyrkans pensionskassa.

Kostnaden för den förmånsbestämda ålderspensionen varierar mellan olika anställda beroende på anställningstid, ålder och lön. Det är därför mycket svårt för en arbetsgivare att i budgetsammanhang göra en individuell beräkning för ett enskilt år. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation rekommenderar att för:

- nyanställda budgeteras enligt den gamla schablonen 37,50 procent på den pensionsgrundande inkomsten överstigande 7,5 inkomstbasbelopp
- anställda som har fakturerats tidigare budgeteras med ledning av senaste fakturan om det är ett högre belopp än schablonen ovan.

Detta gäller för anställda fram till och med det kalenderår de fyller 65 år. Anställda äldre än 65 år tjänar inte in förmånsbestämd pension.

2009 fattade Församlingsförbundets styrelse beslut om att införa en premiekapning från och med 2008 års intjänande för att solidariskt fördela kostnaderna för den förmånsbestämda pensionen. Premiekapningen omfattar samtliga arbetsgivare utom nationell nivå från och med 2012. Premiekapningsavgiften beräknas bli 0,2 procent för 2014 men arbetsgivarorganisationens styrelse har ännu inte fattat beslut om avgiften för 2014.

Den högsta gränsen för kostnaden för förmånsbestämd pension beräknas även fortsättningsvis vara 250 000 kronor per individ.

Kostnaden för förmånsbestämd ålderspension är underlag för särskild löneskatt.

Anställda som arbetar efter pensionering

KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte för arbetstagare som

- tillträder en anställning efter att han eller hon fyllt 67 år,
- omfattas av andra bestämmelser om tjänstepension (till exempel PFA, PA-KL eller PA 91),
- avgått med särskild ålderspension enligt PFA eller
- avgått helt eller delvis före 2005-12-31 på grund av sjuk- eller aktivitetsersättning eller livränta

För dessa arbetstagare ska således inga tjänstepensionsavgifter betalas.

Arbetstagare som fortsätter att arbeta på sin vanliga befattning efter 67 år fortsätter att tjäna in avgiftsbestämd tjänstepension men eventuell förmånsbestämd tjänstepension tjänas inte in efter 65 år.

Basbelopp

Basbeloppen för 2014 fastställs av regeringen under hösten 2013. Tidigare års basbelopp framgår av tabellen nedan.

	2013	2012	2011
Prisbasbelopp	44 500	44 000	42 800
Inkomstbasbelopp	56 600	54 600	52 100

Avgift för Omställningsavtalet till Kollektivavtalsstiftelsen Svenska kyrkans trygghetsråd

Avgiften för Omställningsavtalet är för 2014 fastställd till 0,1 procent av löneunderlaget (samma underlag som till Kyrkans Pensionskassa). Observera att denna avgift faktureras av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation men avser *inte* medlemsavgiften utan konteras istället på konto 7574 Trygghetsfonden. Observera att avgiften ingår i tabellen, Prognos över PO-pålägg 2014.

Medlemsavgiften till Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

Medlemsavgiften till Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation för 2014 fastställs i november 2013 och beräknas på bruttolönesumman för 2012. Bruttolönesumman hämtas från den ekonomiska redogörelsen som inrapporteras till SCB i april 2013. Avgiften är 0,71 procent för samtliga arbetsgivare.

6 Särredovisning av begravningsverksamheten

Samtliga huvudmän rekommenderas att använda Modell för särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader 2008. I modellen betonas vikten av att dokumentera fördelningsnycklar och underlag för interndebiteringar. Det är lämpligt att inför budgetarbetet gå igenom fördelningen av både fastighets-, drifts- och personalkostnader. Direktfördelning av intäkter och kostnader mellan begravningsverksamheten, serviceverksamheten och den kyrkliga verksamheten tillämpas i möjligaste mån.

PO-pålägg 2014

	Ungdom under 21	Ungdom mellan 21-25	Anställda 26 år eller däröver	Anställda över 66 år	Nyanställda över 67 år
Under taket					
Lagstadgade sociala avgifter	15,49	15,49	31,42	10,21	10,21
Avtalsenliga sociala avgifter					
AGS-KL	0,00	0,00	0,00	-	-
TFA-KL	0,01	0,01	0,01	-	-
TGL-KL	0,10	0,10	0,10	0,00	-
Trygghetsfonden	0,10	0,10	0,10	0,10	-
Summa	0,21	0,21	0,21	0,10	0,00
Avtalsenliga pensionsavgifter					
Premie för avgiftsbaserad ålderspension	0,00	4,50	4,50	4,50	-
Risikförsäkringspremie inkl kapningspremie	0,00	1,40	1,40	1,40	-
Avgiftsbefrielseförsäkring	0,00	0,00	0,00	-	-
Löneskatt	0,00	1,43	1,43	1,43	-
Summa pensionsavgifter inkl. löneskatt	0,00	7,33	7,33	7,33	-
Totalt PO-pålägg under taket	15,70	23,03	38,96	17,64	-
PO-pålägg lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp					
Lagstadgade sociala avgifter	15,49	15,49	31,42	10,21	10,21
Avtalsenliga sociala avgifter					
AGS-KL	0,00	0,00	0,00	-	-
TFA-KL	0,01	0,01	0,01	-	-
TGL-KL	0,10	0,10	0,10	0,00	-
Trygghetsfonden	0,10	0,10	0,10	0,10	-
Summa	0,21	0,21	0,21	0,10	-
Avtalsenliga pensionsavgifter					
Premie för avgiftsbaserad ålderspension	0,00	4,50	4,50	4,50	-
Risikförsäkringpremie inkl premiekapning	0,00	1,40	1,40	1,4	-
Avgiftsbefrielseförsäkring	0,00	0,00	0,00	-	-
Löneskatt	0,00	1,43	1,43	1,43	-
Summa pensionsavgifter	0,00	7,33	7,33	7,33	-
Premie för förmånsbestämd ålderspension *			37,50		
Löneskatt (24,26 %)			9,10		
Summa			46,60		
* Förmånsbestämd ålderspension fr.o.m. 28 år					
Totalt PO-pålägg över taket			85,56	17,64	

Den budgeterade resultatsammanställningen som varje huvudman redovisar in i KOB ligger till grund för Kammarkollegiets bedömning och beslut om begravningsavgift. Det ingående ackumulerade resultatet för kommande avgiftsår ska innehålla en prognos för resultatet för innevarande år, 2013. Vid inrapportering i KOB gäller följande:

Ingående ackumulerat resultat för 2014 är lika med föregående års (2012) utgående ackumulerade resultat plus budgeterat/prognostiserat resultat för innevarande år (2013).

Samtliga huvudmän ska ränteberäkna begravningsverksamhetens ackumulerade över- eller underskott. Internräntan beräknas på ett genomsnitt av det ingående och utgående (preliminärt resultat före ränteberäkning) ackumulerade resultatet. Se kapitel 3 Internräntesatser 2014.

Uppställningsformen för begravningsverksamhetens resultatsammanställning ska användas av alla huvudmän, se nedan. I resultatsammanställning finns ingen uppdelning mellan externa och interna poster. Denna uppställningsform används för inrapportering av föreslagen begravningsavgift i KOB-systemet, i årsredovisningen samt vid inrapportering till den ekonomiska statistiken. Eliminering av begravningsverksamhetens resultat ska göras även i budgeten. Detta sker genom att begravningsverksamhetens resultat bokförs på konto Eliminering av begravningsverksamhetens resultat. Endast ett balanskonto (Nettoskuld, begravningsverksamheten eller Nettofordran, begravningsverksamheten) ska ha ett utgående saldo.

Modell för särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader 2008 finns som pdf-fil på Svenska kyrkans intranät.

KRED – Svenska kyrkan intranät – Ekonomi och finans

Som hjälpmedel för beräkning av gemensam administration och ränteberäkning finns en excel-mall, Mall beräkning gemensam administration och ränta särredovisning. Mallen finns på Svenska kyrkans intranät.

Begravningsverksamhetens resultatsammanställning

Verksamhetens intäkter

Begravningsavgift

Övriga intäkter

Summa verksamhetens intäkter

Verksamhetens kostnader

Personalkostnader

Övriga kostnader

Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

Summa verksamhetens kostnader

Finansiella poster

Ränteintäkter

Räntekostnader

BEGRAVNINGSVERKSAMHETENS RESULTAT

Hjälpdokument till budgetarbetet – Svenska kyrkan intranät – Ekonomi och finans

Observera att mallen endast kan användas för båda beräkningarna och inte endast för ränteberäkning. Mallen finns även i en version för de enheter som redovisar enligt Modell för verksamhetsindelning 2011.

Tänk också på att i god tid kommunicera med begravningsombudet.

Pågående förändringar – konsekvenser för budgetprocessen

Begravningsavgiften är sedan 1 januari 2013 separerad från kyrkoavgiften och utbetalas i sin helhet, för både medlemmar och icke tillhöriga, av Skatteverket.

De förändringar som genomförts och förslaget om gemensam begravningsavgift för Svenska kyrkan får inga konsekvenser för budgetarbetet.

I skrivande stund arbetar Finansdepartementet med en proposition om gemensam begravningsavgift för hela Svenska kyrkan med förslag på ikraftträdande den 1 januari 2016 och påverkar därmed 2017 år begravningsavgift.

Avgiftssatsen ska på motsvarande sätt som i dag beräknas genom att kostnaderna för begravningsverksamheten divideras med beskattningsunderlaget. I stället för att detta görs på församlingsnivå ska detta ske med utgångspunkt i de samlade kostnaderna för hela den begravningsverksamhet som bedrivs under Svenska kyrkans huvudmannaskap i relation till den samlade beskattningsbara inkomsten hos de personer som är folkbokförda inom Svenska kyrkans förvaltningsområden. Kvoten däremellan utgör den avgiftssats som ska fastställas.

Hur mycket den enskilde ska betala i begravningsavgift blir liksom tidigare beroende av hans eller hennes inkomst. Det föreslås att Skatteverket ska redovisa det totala uppburna beloppet till Svenska kyrkan centralt, som i sin tur har att fördela pengarna till respektive begravningshuvudman.

För de personer som är folkbokförda inom Stockholms och Tranås kommuner, vilka kommuner är begravningshuvudmän, innebär förslaget inte någon förändring.

Förslagen lämnas mot bakgrund av Folkbokföringsutredningens förslag att folkbokföring inte längre ska ske i territoriell församling inom Svenska kyrkan.

Några förändringar i årets budgetarbete inför år 2014 bedöms inte som nödvändiga. Däremot innebär skiljandet av kyrko- och begravningsavgiften att kyrkofullmäktige/samfällda kyrkofullmäktige inte tar något beslut om begravningsavgiften för medlemmarna utan endast godkänner kyrkorådets/kyrkonämndens förslag som sitt eget.

När mer information finns kommer detta att publiceras på Svenska kyrkans webbplats.

Ny mall för beräkning av gemensam administration för Serviceverksamhet med mera

Enligt modell för verksamhetsindelning 2011 rekommenderas att även Serviceverksamheten belastas med sin andel av gemensam administration. En ny mall för detta finns publicerad på intranätet. Mallen kan även användas för beräkning av Skattepliktig rörelses andel av gemensam administration.

7 Direktavskrivning

Huvudregeln är att anläggningstillgångar med begränsad ekonomisk livslängd ska skrivas av över nyttjandeperioden. I skattelagstiftningen finns möjlighet till direktavdrag för anskaffning av inventarier av mindre värde och för så kallade treårsinventarier, det vill säga inventarier med en ekonomisk livslängd på högst tre år. Av förenklingsskäl får dessa regler även användas i redovisningen, så länge det inte rör sig om väsentliga belopp totalt sett.

Enligt Inkomstskattelagen (IL 18:4) får direktavskrivning göras på inventarier vars värde understiger ett halvt prisbasbelopp 22 250 kronor (exklusive moms) för 2013. För ej momspliktig verksamhet uppgår beloppet till 27 813 kronor.

8 MBL-förhandling av budgeten

Enligt 11 § i lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) ska kyrkorådet/kyrkonämnden, innan förslag till budget fastställs, förhandla med samtliga arbetstagarorganisationer med vilka kollektivavtal slutits.

Avsikten med MBL är att arbetstagarna ska få ett reellt medinflytande i arbetsgivarens verksamhet. MBL-förhandlingen ska därför ske när arbetstagarna fortfarande har en möjlighet att påverka budgetens innehåll. Det innebär att det är budgetberedningens (eller motsvarande) budgetförslag som ska MBL-förhandlas. Genom förhandlingsförfarandet garanteras arbetstagarna en möjlighet att påverka arbetsgivarens syn i olika budgetfrågor.

Arbetsgivaren måste kalla till MBL-förhandling enligt 11 § i så god tid, minst 3 veckor före kyrkorådets/kyrkonämndens budgetsammanträde, att eventuell 14 § förhandling också hinns med. Arbetstagarorganisationen kan inom 7 kalenderdagar efter avslutad 11 § förhandling, i vilken enighet ej uppnåtts, påkalla 14 § förhandling. Först efter denna förhandling får arbetsgivaren fatta beslut om budget.

Om fullmäktiges beslut om budgeten avviker från budgetförslaget behöver omförhandling inte ske.

En arbetsgivare som har åsidosatt sin förhandlingsskyldighet enligt MBL kan bli skadeståndsskyldig.

På Svenska kyrkans hemsida, under [Hjälpdokument till budgetarbetet – Svenska kyrkan intranät – Ekonomi och finans](#), finns förslag på förhandlingsprotokoll vid MBL-förhandling av budgeten.

9 Vilka bidrag finns att söka inför den kommande budgetperioden?

Inomkyrklig utjämning och inomkyrkliga bidrag

Bestämmelserna om utjämningssystemet och dess olika avgifter och bidrag finns i kyrkoordningens 44:e kapitel. Vid sidan av den generella utjämningen, som sker automatiskt, kan bidrag från stiftet, inklusive kyrkobyggnadsbidrag, samt extra utjämningsbidrag sökas.

Bidrag från stiftet – kyrkobyggnadsbidrag och församlingsbidrag

Sedan 2007 ingår kyrkobyggnadsbidraget (bidrag för kostnadskrävande arbeten på en kyrka) i stiftsbidraget som fördelas från den nationella nivån till stiftet.

Församlingarna/samfälligheterna erhåller övriga bidrag från stiftet efter ansökan och/eller med automatik.

Respektive stiftskansli kan svara på vad som gäller i ert stift.

Aktuella datum för den generella utjämningen

Kyrkostyrelsen meddelar församlingen/samfälligheten preliminära uppgifter om avgifterna och bidragen senast under september året före bidragsåret. Slutlig uppgift meddelas senast den 25 januari under bidragsåret.

Kyrkoantikvarisk ersättning – vad är aktuellt?

I oktober 2012 antog kyrkostyrelsen nya villkor för kyrkoantikvarisk ersättning som därmed ersatte de *Villkor och allmänna råd* som antogs av Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkofondens styrelse 2006-06-07. Arbetet med villkoren har pågått sedan hösten 2010 i syfte att skapa tydligare och mer transparenta villkor som tillämpas lika över landet med mer enhetliga prioriteringar och fördelningar till de kyrkoantikvariska projekten.

I arbetet har målsättningen för arbetet med det kyrkliga kulturarvet och kyrkoantikvarisk ersättning setts över och förtydligats. Utgångspunkten i målskrivelsen är dels att Svenska kyrkan ska kompenseras för de inskränkningar som skyddet enligt Kulturminneslagen ger i förvaltningen av det kyrkliga kulturarvet samt kravet på upprätthållande och tillgängliggörande av kulturvärden. Dels långsiktig planering och förvaltning av kulturvärdena och att arbetet sker i god samverkan mellan Svenska kyrkan och kulturmiljövården.

För vilka åtgärder kan man söka kyrkoantikvarisk ersättning och hur?

Kyrkoantikvarisk ersättning får beviljas till kulturhistoriskt motiverade kostnader för förvaltning av egendom som är skyddad enligt 4 kap Kulturminneslagen. Skyddad egendom avser kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser.

Exempel på åtgärder som man kan söka och få kyrkoantikvarisk ersättning är:

- vård- och underhållsåtgärder som ingår i en långsiktig vård- och underhållsplan,
- inventeringar, utredningar och projekteringar som förbereder, underlättar och förbättrar förutsättningarna för vård och underhåll,
- anpassade lösningar för tekniska installationer samt för skadeförebyggande åtgärder,
- upprättande av vård- och underhållsplan samt till revidering och komplettering av befintlig sådan plan,
- informations- och visningsinsatser i syfte att tillgängliggöra och förmedla kunskap om de kyrkliga kulturmiljöerna och de historiska företeelser och händelseförlopp som de representerar,
- driftskostnader om särskilda skäl föreligger. Särskilda skäl kan vara att driftskostnaderna är särskilt höga till följd av komplicerade bevarandeförhållanden. Eller att driftskostnaderna avser objekt utan användning i församlingens ordinarie verksamhet och att länsstyrelsen i sitt tillsynsarbete har angivit att driften är nödvändig för bevarandet av objektets kulturhistoriska värden.

Ansökan som avser bidragsåret (ramår) 2015 ska vara stiftsstyrelsen tillhanda senast den 30 november 2013. I vissa stift är sista ansökningsdagen den 30 oktober 2013. Kontrollera därför med stiftskansliet när ansökan ska vara inne. Stiftet tillhandahåller ytterligare information och rådgivning.

För åtgärder som är tillståndspliktiga enligt 4 kap. Kulturminneslagen ska tillstånd finnas när ansökan om ersättning lämnas in till stiftsstyrelsen. För åtgärder som ska genomföras under åren 2014-2015 bör kontakt ha tagits med länsstyrelsen redan före sommaren 2013. Det är alltid lämpligt att ha tidiga kontakter med länsstyrelsen så att ärendet är känt hos dem när tillståndsansökan lämnas för tillståndsprövning.

Med hänsyn till inkomna ansökningar från stift och ekonomiska enheter fattar kyrkostyrelsen beslut om fördelningen av kyrkoantikvarisk ersättning till respektive stift vid sitt junisammanträde, det vill säga i juni 2014 fattas beslut om fördelningen av anslaget inom ramår 2015. Stiftet fördelar därefter tilldelade medel inom sitt eget geografiska område.

Utbetalning till församling/samfällighet sker då den beviljade åtgärden är avslutad och de villkor som förenats med stiftens och länsstyrelsens beslut uppfyllts. Delutbetalning av ersättningen kan ske vid höga kostnader för den ekonomiska enheten. Dispositionstiden för ersättningen är två år.

Närmare information om den kyrkoantikvariska ersättningen finns på respektive stifts webbplats och webbplats

<http://internwww.svenskakyrkan.se/27299>

10 Kyrko- och begravningsavgift – beslut och registrering

Kyrkoavgift, begravningsavgift och budget för begravningsverksamheten ska registreras i KOB. Mer detaljerad information om detta kommer att tillhandahållas från kyrkokansliet senare under året.

Kyrkoavgiften ska senast den 14 november fastställas av kyrkofullmäktige och meddelas Kyrkostyrelsen (kyrkoordningen 47 kap. 6 § och 42 kap. § 2). Begravningsavgiften för samtliga folkbokförda (både medlemmar och icke tillhöriga) ska fastställas av Kammarkollegiet efter förslag från kyrkofullmäktige. Kyrkorådets/kyrkonämndens förslag till begravningsavgift ska registreras senast den 31 oktober. Kyrkofullmäktige kan lämna nytt förslag på begravningsavgift senast den 14 november. Kyrkokansliet vidarebefordrar de registrerade uppgifterna till Kammarkollegiet och Skatteverket. Kammarkollegiet fastställer begravningsavgiften den 1 december.

Registrering av begravningsavgift ska åtföljas av registrering av budget för begravningsverksamheten. Underlagets uppställning motsvarar not 1 "Resultatsammansättning för begravningsverksamheten" enligt den branschanpassade årsredovisningen.

11 Övrigt att tänka på i budgetarbetet

Investering eller kostnad?

Redan i budgetarbetet är det viktigt att göra en korrekt bedömning av om en planerad renovering eller ett inköp av maskiner eller inventarier, är att betrakta som investering eller kostnad. I annat fall, om det först i samband med bokföring eller bokslut blir klart hur arbetet eller inköpet ska redovisas, finns risk för att det uppstår en avvikelse mellan budget och utfall, med resultatpåverkan som följd. Bedömningen av om det är en investering eller kostnad är inte alltid självklar. Vid större investeringar bör det även göras en bedömning om möjligheterna för komponentavskrivningar ska tillämpas. Rådgör gärna med revisorn eller ekonomerna på kyrkokansliet vid osäkerhet.

Reglerna om redovisning av materiella anläggningstillgångar finns i 4 kap. §§ 1–8 årsredovisningslagen samt i Bokföringsnämndens allmänna råd 2001:3 *Redovisning av materiella anläggningstillgångar*.

Renovering och underhåll

I BFAR 2001:3 skriver Bokföringsnämnden: Tillkommande utgifter avseende en materiell anläggningstillgång ska läggas till anskaffningsvärdet till den del *tillgångens prestanda förbättras* i förhållande till den nivå som gällde då den ursprungligen anskaffades. Utgifter för reparation och underhåll av en tillgång som syftar till att *vidmakthålla eller återställa* tillgångens egenskaper, så att dess prestationsförmåga motsvarar den nivå som gällde då den ursprungligen anskaffades, ska redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Bedömningen som behöver göras är om det är en förbättrande/värdehöjande åtgärd eller ett återställande till ursprungligt skick. Hur stor utgiften för åtgärden är har ingen betydelse. Exempelvis ska omläggning av tak som kostar många miljoner redovisas som kostnad, om taket återställs i ursprungligt skick.

Ibland är det inte självklart om åtgärden ska betraktas som förbättring eller återställande. Om det finns möjlighet att bedöma åtgärden som ett återställande, det vill säga att kostnadsföra den, rekommenderar vi att så sker. Det är bättre att ta kostnaderna i dag när församlingens/samfällighetens ekonomi är känd, än att skjuta dem på framtiden genom avskrivningar.

För näringsfastigheter, såsom tjänstebostad för präster, finns också skattelagstiftningens regler att ta hänsyn till.

Utbildningskostnader

Det är lämpligt att under det första året på en ny mandatperiod särskilt budgetera medel för utbildning av nyvalda förtroendevalda. Svenska kyrkan är reglerad av en mängd lagar och förordningar men även inomkyrkliga regelverk och avtal. Som nyvald förtroendevald finns därför mycket att sätta sig in i. Det är inte ovanligt att stiftet tillhandahåller vissa utbildningar kostnadsfritt, men extra medel för resor med mera bör ändå budgeteras.

Stiftelser

Från och med 2015 ska alla stiftelser, oavsett storlek, registreras och tilldelas organisationsnummer. En registreringsavgift (200–600 kronor) och en årlig tillsynsavgift (200–600 kronor) kommer att tas ut.

För många små stiftelser innebär detta att avkastningen inte kommer att täcka de årliga löpande kostnaderna för administration, styrelsearvoden, revision och tillsyn. I stiftelselagen ges därför en övergångstid fram till 2015 att, med ett förenklat förfarande, avveckla mindre stiftelser, alltså stiftelser med ett stiftelskapitel understigande 10 basbelopp.

Handläggning av detta hos länsstyrelserna ska, i normalfallet, inte överstiga tre månader men handläggningstiderna kan komma att öka. Om inte särskilda skäl finns bör processen för att avveckla stiftelser inledas under 2013.

För mer detaljerad information hänvisas till Förbundsinfo nr 12 2010.

12 K3 – information inför budget 2014

Inledning

K3 är huvudregelverk för redovisning i svenska företag. K3 måste tillämpas av företag, oavsett associationsform, som klassificeras som *större* och som inte tillämpar IFRS (International Financial Reporting Standards). I och med att K3 blir obligatoriskt att tillämpa från och med 2014, så upphör nuvarande normgivning från Bokföringsnämnden (BFN) att gälla för dessa företag.

I K3 har BFN samlat den normgivning som ska tillämpas när årsredovisning och koncernredovisning upprättas. K3s formella benämning är BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning.

Definitionen av större företag finns i årsredovisningslagen (ÅRL 1:3). Där framgår att större församlingar och samfälligheter är de som vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppfyller *mer än ett* av följande villkor:

- medelantalet anställda har uppgått till mer än 50
- balansomslutningen har uppgått till mer än 40 miljoner kronor
- nettoomsättningen har uppgått till mer än 80 miljoner kronor

Observera att samma villkor ska uppfyllas båda åren. (BFNAR 2006:11).

I avvaktan på Bokföringsnämndens pågående projekt K2 för ideell sektor kan mindre enheter tillämpa samma regelverk som tidigare även för 2014. Församlingar och samfälligheter som inte klassificeras som större företag kan därför fortsätta att tillämpa samma normgivning (Branschanpassning för Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter) som tidigare.

Inom Svenska kyrkan omfattas ca 70 enheter av K3. För övriga, definitionsmässigt ”mindre företag”, är det frivilligt att ansluta sig till K3.

För närvarande pågår ett arbete på Kyrkokansliet och i Svenska kyrkans redovisningskommitté (KRED) att förbereda övergången till K3. Information och rekommendationer om hur K3-regelverket ska tillämpas i Svenska kyrkan kommer att publiceras på intranätet.

K3-regelverk – effekter

K3 har en struktur med lagtext, allmänna råd och kommentarer samlade. Det kommer att ersätta befintliga regler och ska tillämpas i sin helhet vilket innebär att annan normgivning endast ska tillämpas när det anges i det allmänna rådet. Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter kommer att beröras av följande:

- upprättande av en ingångsbalansräkning med retroaktiv tillämpning av redovisningsprinciper och värderingsregler
- krav på komponentavskrivningar, vilket innebär att en anläggningstillgång som har betydande komponenter med väsentligt skilda nyttjandeperioder ska delas upp på dessa och varje komponent ska skrivas av för sig över dess nyttjandeperiod
- begreppet Ändamålsbestämda medel har i K3 en annan betydelse än den som har använts i redovisning och årsredovisning inom Svenska kyrkan
- villkorade gåvor kommer att benämnas som Destinerade medel

Materiella anläggningstillgångar – komponentavskrivningar

K3 kräver att en anläggningstillgång som har betydande delar med väsentligt skilda nyttjandeperioder ska delas upp på dessa komponenter och varje komponent ska skrivas av för sig över dess nyttjandeperiod.

Har en tillgång delats upp i komponenter ska utgifter för utbyte av en sådan komponent räknas in i tillgångens redovisade värde. Detta gäller även för tillkommande nya komponenter.

När en komponent som särredovisats som komponent byts ut kan det eventuella kvarvarande oavskrivet värde på den gamla komponenten uträngöras. Utgiften för den nya komponenten aktiveras som en ny tillgång.

Kostnader för löpande underhåll och reparationer ska kostnadsföras.

Komponentavskrivningar ska inte göras retroaktivt, utan ska tillämpas framåt-riktat.

Tidpunkten för övergång – ingångsbalansräkning

För en församling/samfällighet som börjar tillämpa K3 ska en ingångsbalansräkning upprättas per tidpunkten för övergång till det nya regelverket. Tidpunkten för övergång är januari 2013 när den finansiella rapporten (årsredovisning) upprättas för kalenderår 2014.

Huvudregeln när jämförelsebalansräkningen upprättas är att posterna omräknas retroaktivt som om K3 alltid tillämpats. Det finns dock ett antal tvingande och ett antal frivilliga undantag från retroaktiv tillämpning. Ett tvingande undantag är att materiella anläggningstillgångar som enligt K3 ska delas upp på komponenter får inte räknas om retroaktivt. Detta innebär att det redovisade värdet för dessa tillgångar ska, per tidpunkten för övergång, delas upp på betydande komponenter.

K3 – förberedelser inför övergången

Grundregeln är att när K3 tillämpas första gången ska jämförelseåret både i balansräkningen och i resultaträkningen räknas om enligt K3. För de större församlingarna/samfälligheterna som kommer att gå över till K3 kan vissa förberedelser vara värdefulla inför övergången och anpassningen till K3.

Exempel på förberedelser inför övergången:

- säkerställa att det finns ett anläggningsregister som stödjer och möjliggör komponentavskrivningar
- utbildningsinsatser
- genomgång och inventering av anläggningar
- genomgång av underhållsplan

Exempel på budgetmässiga konsekvenser:

- säkerställa systemstöd för att hantera komponentmetoden
- genomgång av förutsättningar för underhåll och eventuellt utbyte av framtida komponenter som kan påverka budgeten i egenskap av direkta kostnader respektive investeringar.

BILAGA 1 2013

Maj

Maj Ansökningar om tillstånd för tillståndspliktiga åtgärder som ska genomföras under 2015–2016 det vill säga ramår 2015 och där församlingen/samfälligheten avser att söka kyrkobyggnadsbidrag eller kyrkoantikvarisk ersättning bör senast under maj ha inkommit till länsstyrelsen. Ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning ska ske senast 31 oktober eller 30 november 2013.

Augusti

Prel. 8 augusti Skatteverkets första prognos på taxeringsutfallet.

September

September Stiftsstyrelsen beslutar under september om stiftsbidrag och kyrkoantikvarisk ersättning för ramår 2014.

10 september Preliminära uppgifter från Kyrkostyrelsen om kyrkoavgift och ekonomisk utjämning för budgetår 2013. Prognosen avseende kyrko- och begravningsavgift (för tillhöriga) bygger på oförändrade avgiftssatser i förhållande till 2013.

Prel. 5 september Skatteverkets andra prognos om taxeringsutfallet

Oktober

Prel. 10 oktober Skatteverkets tredje prognos på taxeringsutfallet.

10 oktober Rekommenderad sista dag för MBL-förhandling av budget (minst 3 veckor före kyrkorådets/kyrkonämndens sammanträde där förslag till budget ska fastställas).

30 oktober Sista dag för ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning för ramår 2015 för församlingar/samfälligheter i vissa stift.

31 oktober Sista dag för kyrkorådet/kyrkonämnden att fastställa budgetförslag.

31 oktober Sista dag för att registrera kyrkorådets/kyrkonämndens förslag till begravningsavgift i KOB.

November

14 november Sista dag för kyrkofullmäktige att fastställa budget
att fastställa kyrkoavgift
att fastställa förslag till begravningsavgift

14 november Sista dag att registrera fastställd kyrkoavgift och föreslagen begravningsavgift i KOB.

Prel. 18 november Skatteverket presenterar slutligt utfall på taxering 2012.

30 november Sista dag för ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning för ramår 2015 för församlingar/samfälligheter i vissa stift. *Observera att i vissa stift är sista dag för ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning 30 oktober.*

2014

25 januari Kyrkostyrelsen meddelar slutlig kyrkoavgift och ekonomisk utjämning för 2014.

Prel 28 januari Sista dag för inlämning av uppgifter till Svenska kyrkans pensionskassa

31 januari Sista dag för inlämning av kontrolluppgifter till Skatteverket.

Ca 21 mars Sista dag för registrering av kyrkobyggnadsstatistik i särskild enkät i kyrkobyggnadsregistret.

30 april Sista dag för registrering av Ekonomisk redogörelse.

2 maj Sista dag för inlämnande av inkomstdeklaration.

Förteckning över utgivna Observera 2013

- Nr 1 Ny taxa för begravningsclearing, januari
- Nr 2 Återlämnade gravrätter, nedlagda gravstenar och samarbete med Sveriges släktforskare, januari
- Nr 3 Förslag till nytt tjänstepensionsavtal för Svenska kyrkan, januari
- Nr 4 Internränta år 2012, januari
- Nr 5 Budgetförutsättningar 2014, april